بیوسی

د عبدالهادي ریشاء

د اشعارو دوهمه

مجموعه

۱۳۷۴

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمجموعي نوم - بپوسي
شــاعــر- عبدالهادي ریشاْ
دليكلو کال - ۱۳۷٤ هـ.ش
دچاپ ځای - کراچي
دچاپ شمېر - پنځه سوه ټوک
خطـــاط - عبدالناصر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

اهداء

دا د ډیوسي مجموعه د هغو کورډاګو، زوی مړو او موړمړو پاک نیت ته چي د ناښادو اولسو د ښادیو صادقانه غوښتونکي وه او په دې ارمان د خپلو مغزنو کلکریو سره ډک زړونه د ځمکي په غېږ وروستل سوي دي اهداء کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

درنولوستونکو!

ما د پښوګرږو دلمړی شعري مجموعې په سرکي ژبه کړې وه چي که مي توان وموند دوهمه مجموعه به هم د خیره سره چاپ کم. دادئ اوس وتوانېدم چي د خپلو اشعارو دا بیوسي مجموعه د چاپه راوباسم او ستاسي حضور ته یې وړاندي کړم. زه پسر خپل بول و درېدم، خپله ګایه مي داده ترسره کړه.

ګرانو لوستونکو!

تر هغه ګړیه پوري تر څو چي د پښوګرږو د مجموعې په باب ماته د محترمو استادانو، شعرپوهانو او عامه خلګو له خوا مکتوبي، غیابي، حضوري د تائید او تنقید حالونه راتلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ویونکي کوربنادي به څه پکښې ووایي. نو مي ولی په هوا
زړه مي کښانده وو. کله چې پوه سوم چې د پښتو کرزو مجموعه
بیخي چاله نظره نده غوړځولې، نه یې یو مخیځه (نو) پر
کښ کړی دی، وروسته مي نو پر ځان یک سنده کړه.
زړه مي پر پښتی سو. یو څه ناڅ مي پر کښېښوست.
چاچې زه د پښتو کرزو د مجموعې په تائید سره مکتوباً
، غیاباً او مخامخ غنتولئ یم. دوی دي د سیالانو سر سي.
زه یې ممنون کړم.
او هغه کوربنادو چې د مجموعې پر بعضي ځایو
تنقید نیولئ دئ. د هغو تر دا پاک دین وګرزم چې پر یوه
مخ یې نده کږ لې. او هغه بنادمنو او صاحب نظرانو چې ښه
نظر او لار ښونه یې راته کړېده. دوی ته سلامه دي،
غیبي سپاره دې مله وي، کوړې ودان.
ښاغلو لوستونکو!
مابه دغه د (ښوسي) مجموعه دوخته لا چاپ کړې وای.
خو زه د ژوند په نورانګل اخته وم. د بلي خواچې مي
د چاپ د پاره خالړي څه غرانونه ټول کړي وه. په هغه
بنې د ګرانۍ داسي هښه، باد نښوتئ چې د غرانو زیږه
سکه یې داسي ورسولولې وه چې غران د غزارزش
خوځه کوې د خوشکۍ تروړن یې لا وزن سپک سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د چاپ د پاره نه بسېدل، نوره لېږه، د ښه مانه دړلودل چې د هغه ټخه يوڅه راواخلم او د چاپ مصرف ته يې ورکړم. نو اريان، پهاريان پاته وم، په چاپ پورې يې اوګاره وم. يو چانه چې مې امېد دړلود هغه ته چې مې وړياده کړه هغه هم تله تېره کړه، ځان يې وځړاوه، نه و ټوخېدئ. په داسې وخت کې نو ما واړو سړی خا ځخا واسرنګه کېږي. دا مې هم ځان ته عار باله چې ريشا' دي ديوې مجموعې د چاپ د پيسو په خاطر ځان د اوومحمد وپوروړئ کړي. دا مې هم نسواى منلاى، نه مې وړبلل چې لېکلې چاپ ته آماده مجموعه دې د غه سې نا چاپه پاته سي. باړه مې زړه راغونډ کړئ. ما ويل" څه توکل يې پرهغه چې بارانونه اوروي":

راولاړسوم، پرچاپ خانو وګرزېدم. ډېرې چنې مې و وهلې. په ارزان بيه کاغذ پسې مې بازارونه مټ کړه. په چونګې، چونګې د صورت په سوهانګې مې دونه پيسې برابرې کړې چې دا دېښوسې مجموعه په چاپ کړم، او ستاسې حضور ته يې وړاندې کړم. ما خوداکار د- نس په خوزو وکئ. اوس نو پرتاسې ده چې نوکئ وخت وروباسئ او د ېښلا ويلو زحمت پر ځان تېر کړئ.

دا چلي ما د بیوسۍ په دغه مجموعه کې
سل (۱۰۰) شعرونه وکښل.
د دې کراستې یا ګدلې شنل په تاسې اړه لري.
زه به تر هغو پورې غاښ وچیچم، چې تاسې یې توري و
سپیني شنل سوي وي. خپل د قضاوت د ترازوو پلو
ته ور غورځوئ.
تاسې ته به یاد وي چې د دې شعري مجموعې شعرونه
د ډېره وخته ما ته پراته وه. ما د پښتو کرزو د مجموعې په سر
کې لا دا خبره ستاسې تر غوږ تېره کړې وه. د هغه جملې
څخه مې بعضې اشعار د چاپ د پاره د لته راټیل
کړه. او بعضې نورې لکه:- د
لوی استاد علامه عبدالحي (حبیبي) مرثیه چې د (پښتو ټولني)
په مجله کې د اکاډمي له خوا نشر سوې ده. د عبدالباري (اشنا)
ویرنه د کندهار په مجله کې چاپ سوې ده. بر علاوه (۵۰۰) پاڼي
یې ګستتر، او نشر سوي هم دي. د محمد ګل (نوري) د مړینې
په یوه تلین کې چې د سرحداتو او قبائیلو د وزارت له خوا نیو-
ل سوی وو، ما هلته هم د ده په یاد یو شعر وواید چې البته
نشر سوی به وي. د جمال عبدالناصر مرثیه چې ما د ده
د مړینې په دوهمه ورځ وویل، بیا مې و مصرته د ده دفتر
ته ولیږل. ګاګارین چې لمړی ځل د فضاء په سفر ولاړ او بیرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

را کښېنته سو. د ده په افتخاري هم په هغه شپه شعر جوړ
کړی، او د ده د فترته مې پس له څه وخته واستوی چې خبر
یې د (ازوستیا) روسیه جریدې خپور کړی. د لمړي پلا د پاره
چې (آرم سترانګ) امریکایي پر سپوږمۍ قدم کښېښود، ما د
ده په شان کې هم یو شعر جوړ کړی. په یوه بیته کې مې
ثبت کړی، نو ګوره چې هغه بیته به اوس چیري وي؟ د غسې
زمانو ر شعرونه په مختلفو جرید و په مختلفو وختو کې خپاره
سوي دي. لکه :- د اولسي جرګي په مجله کې، د سولي د
جبهې په جریده کې، د اوسني لیکوالو په دریم ټوک کې او نورو
و اخبارو کې چې زما سره یې نه تاریخ سته نه مي شعرونه بیاد دي.

خو اوس هم یو څه شعرونه د تومني
په اندازه راته پاته دي. که نور سره برابر سوه بیا به نو
د خیره سره خبري کوو. چې بیا د بلدي د ګوړوان کاندرا-
ونه سي. اوس یې د چاپ وعده نه کوم.

خوږو دوستانو!

که ستاسو دا خیال وي چې د دې مجموعې اشعار به دونه
شیریني ولري لکه شیر پېړه یا به داسي مفرح دل و دماغ
وتسکین د هنده اعصاب وي چې په هرګونه دي کې به یې ترنګ
خوشي پرته وي. نو دا ګمان مو بېځایه بولم. ځکه په دې شعرو
کې د ۱۶۰ کلو د بې وزلو د ځګو خزګی، د ځز غاله مغزوجزکی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه دزلزلو چغکې او د زړه درزونه، دردونه، غمونه
، انعکاس او نقاشي سوي دي. که څه هم ستاسي به
خوا دروو هي. خو د پېلادو يلو توصيه يې زه څکه درته
کوم چې، تاسي بيا هم د اولسو په جګرخونيو کې ورسره
ګډ او شريک سئ؛ چې دوی يوازې په غم کې پاته نسي او پر
دې تور ه ټمبله ټوله داغ ديدګان او غمجن سره کښيني
او پاتا سره ورکې وروسته د غم کمبله ټوله کړي.

دا پلامي د دې مجموعې نوم په دې خاطر ببوسي،
وټاکی؛ چې ټوله ناخوالي، ساړه اسويلي، دردونه، نادودې
زموږ ببوسي ده. هو. ذهني، جسمي، مالي، او نور رقم، رقم
ببوسي؛ زموږ په پېڅه دي. تر دې حده پورې ببوسه او بېر-
ندوکي يوچې د پيشي د تسه څخه هم بېرېږو. ها نور خولا پرېږده.
دا زموږ ببوسي نه بولی؟ چې پر يوه ټيک يې راته ابنې ده.
په سر مو راته ګوري؛ تور يې راته پرتندي دي. د ناترسو
ترچپلاخه لاندې يو. د سياه سرو ژړاوي، بنراوي، اله
لاوي دي. هلکان ځان د ډاګه، ډاګه وهي، پر خوله خوله
لوږو د پوړته کيدو څوک نسته. په سترګو کې مو خاوري
رډي، بډ پاشل کيږي. ټا ټو بې مو ورک دی. د خدای پراوبجه
مو څوک نه پرېږدي. په هر ځای کې شېرخطيان يو.
په جيب کې شانزده، په ګندري کې سپېروني ندی پاته.

لڅي وپټي شتمنئ موڅغلوي. د خپلو هستيوي سرپه چيچه ايستلي يو. تېغونه او ارزي لا د لاسه راباندي صافوي. د دغه واقعيتو په نظرکي نيولو سره مي د دي مجموعي نوم ؛بېوسي، وټاکئ؛ چي د اکثرو جملو څخه هم دا ښکي او بېوسيو بزغ او مفهوم راوزي. موږ بېوسه نه وو خواوس زموږ وس غلو وسدارانو وړی؛ دی؛.

خاوري عبدالهادی ریشأ

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

منـــنه

زما کشري زوی (عبدالناصر) چي د وستان يې (کبلی) بولي راته ټينګ سو چي ستا د غه د بېوسۍ مجموعه دا ګښت د چاپ د پاره زه ليکم. ما ورته وويل چي "دا خو د زوی زړی دی. مګر ستا خط کله د وايي دی؟" خو ده ټينګار کاوه. ويلې "د طوا، تکی دی که يې بيله ما بل څوک وليکي". ور سره بنه مي کړه. ما ويل "و دي ګورو".

هلک رهي سو. د خوش نويسۍ يو کتاب يې پيدا کې. ورته وجوغېدی. اندر په يوه، يوه نيمه مياشت کې په خط کي د ونه باولی سو چي پر خط يې زما باز کښېنوست. مجموعه يې په ښېړه توګه چاپ ته آماده کړه.

دی ډير ذکي، پوه او مستعد زلمی دی. استعداد يې د ستايلو وړ دی. مګر نوښه وکوچي پر هيواد مود بلاسا ختلي ده. د دغسي ډيرو مغزنو، مبتکرو او سالمو فکرو خاوندان د بل په خاوره کي ترتلي، لې به ليه او تاک له تاکه ګرزي. پياز په ګنډه په ډوډۍ پوري حيران دي. د استعداد د روزلو او تحصيل استادان يې يا نسته يا هغه پخپله بخوله اخته دي.

زه اول د ده څخه د دې مجموعې د ليکنې د زحمتکښی منته کوم. بيا يې استعداد ستايم چي په لږ وخت کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دونه اَوْږَه سوچي مجموعه يې يک لوخته صافه وليکل. دا
دئ نن يې خط ته ستاسي سترګه هم وړاوړي.
خدای دي ده ته برکتونه وړکي. وزردې وزېږي.
دانسانيت په هره برخه کي دبريوغښتي برخي ورته غواړم.
- ريشاء -

فهرست

شماره	عنوان	مخ
١	. لوی څښتن	١
٢	. رب ته دریږو	٢
٣	. اي خاونده !	٣
٤	. دغه حال دئ چي نه چاغیږو	٤
٥	. لېوه هم پرهېز کوي؟	٥
٦	. حالونه مي راوړي	٦
٧	. بېچاره پروفیسر	٧
٨	. غم ځپلي اولسونه	٨
٩	. لامونه دي پېژندلي ؟	٩
١٠	. تشي د خولې خبري	١١
١١	. د خپل زوره نا خبره	١٣
١٢	. جنګ پر غله دئ	١٤
١٣	. د لته ګذاره سخته سوه	١٥
١٤	. زوی مړي لاس نه اخلي	١٦
١٥	. للو ، للو	١٧

لومړی

شماره - عنوان | مخ

١٦ . ملل متحد ته وایم ________ ١٩
١٧ . که راتلله نو پاخه راځي ________ ٢١
١٨ . دا څه سوران راغلئ دئ ________ ٢٢
١٩ . یاران یې بد راه کړه ________ ٢٣
٢٠ . د تولو زړونه دک دي ________ ٢٤
٢١ . تر مرګه خوب ________ ٢٥
٢٢ . وي شرمولو ________ ٢٦
٢٣ . یاري صداقت غواړي ________ ٢٧
٢٤ . مخ یې راو لګاوه ________ ٢٨
٢٥ . د غه دئ ایثارنو ________ ٢٩
٢٦ . کفن کښ ________ ٣٠
٢٧ . بې باوره وعدې ________ ٣١
٢٨ . سل د زرګریو د ګګر ________ ٣٢
٢٩ . پس ګردني ________ ٣٣
٣٠ . نوبتي مرګ ________ ٣٤
٣١ . نامېندي ________ ٣٥
٣٢ . حق ده پېره ________ ٣٦
٣٣ . لړګي یې پکار دي ________ ٣٧

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۳۴. د زړه غمچینه	۳۸
۳۵. لوی ختلم په زیرخانه ننوتلم	۳۹
۳۶. بې پرزو موټر	۴۰
۳۷. ژربه د نازه ولوېږي	۴۱
۳۸. کوربل	۴۲
۳۹. سر شکوني	۴۳
۴۰. مخ ته کرکنډي	۴۴
۴۱. تماشه يې کوه	۴۵
۴۲. د بل لاس	۴۶
۴۳. تول دی دئ	۴۷
۴۴. شخصي حکومتونه	۴۸
۴۵. پښبوته لويږي	۴۹
۴۶. د مغزو عمليات	۵۰
۴۷. تالي ختي	۵۱
۴۸. ورستي هګی	۵۲
۴۹. د بندګی ژوند	۵۳
۵۰. د سرونو لګ	۵۳
۵۱. نه تعلیم نه تربیه سته	۵۴

شماره-عنوان	مخ
٥٢ . د غم حال دئ	٥٤
٥٣ . زړه ته مولويږي؟	٥٥
٥٤ . ژړي تلي	٥٥
٥٥ . ولي بل ته اړيو؟	٥٦
٥٦ . د غلو ملګري	٥٦
٥٧ . څنګه وکم؟	٥٧
٥٨ . بې فايدي مجلسونه	٥٨
٥٩ . نيکي غوښتني	٥٩
٦٠ . په وينه بيده	٥٩
٦١ . وچاته وړ زغ کړم؟	٦٠
٦٢ . پرکمه رهي يو؟	٦١
٦٣ . پښتون پاته سو	٦٢
٦٤ . لاس يو کئ	٦٣
٦٥ . ذ غاليان سو	٦٤
٦٦ . فراري عاشق	٦٥
٦٧ . مردار خواره	٦٦
٦٨ . ترکلکين راته ګوري	٦٧
٦٩ . ګلګل ميري	٦٨

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره - عنوان	مخ
۷۰ .توپک خپل و پردی نه پیژني	٦۹
۷۱ . بیوسه یو	۷۰
۷۲ .پر صراف کلبي نه چلیږي	۷۱
۷۳ . راغله، ولاړه	۷۲
۷٤ .بدي خاطرې	۷۳
۷۵ .منافق	۷٤
۷٦ . کوږ لاس کوږ مغزی	۷۵
۷۷ . برګ ګل	۷٦
۷۸ .ښه انګور چغال وهي	۷۷
۷۹ .پښې نه پر وړ ځي	۷۸
۸۰ . آینده نتیجه	۷۹
۸۱ . د بیت المال موږکان	۸۰
۸۲ . نه شرم نه حیا	۸۱
۸۳ . ترکه و ارزانه	۸۲
۸٤ .سِوَک زړه	۸۳
۸۵ .اوږد زکندن	۸٤
۸٦ .پر یوه زخم بل زخم	۸۵
۸۷ . ښه کوئ بد مه کوئ	۸٦

پنځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۸۸ . سګرېټ کښنانو!	۸۷
۸۹ . نصوار ریانوته	۸۷
۹۰ . خپلي بنکلي ته څم	۸۸
۹۱ . خبره خلاصه ده	۸۸
۹۲ . خوندېي نسته	۸۹
۹۳ . په توک یا ځیره ګزاره	۹۰
۹۴ . د ډالرومریدان	۹۱
۹۵ . بې سوره سازته اتڼ	۹۲
۹۶ . د غوښو اکسیر	۹۳
۹۷ . جوال شکاف	۹۳
۹۸ . خرامبو	۹۴
۹۹ . ترنس کښنته مزدوري	۹۴
۱۰۰ . کږي لاري	۹۵

شپږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی څښتن

مُصَوّر، خالق، مالك د كاينـاتـو
ته لایق د حمد، ثنا او د صفاتـو
تا راکړي دي بې شمیره نعمتونه
اې منعمَ! معطي د انعاماتـو
بینده په ذره آګاه د هر بنده یې
مهربان یې نګهبان د موجوداتو
چې ستا حقه لار په صدق عملي کړي
هغو یو وره ستا رضا په عباداتـو
ته معبود یې عبادت ستا لره بنایي
پرستش نه کړم د بت او فلزاتـو
د شیطان د تیرایستلو پناه غواړم
چې ولاړ نه سم د خو نکارو پر عاداتـو
د صالح نیکو کارانو عمل راکـړه
ما خوندي کړه د روزګار د جنایاتـو
ته هادي یې هدایت هادي ته ورکړه
دی خواستګر ستا د مقبولو هدایاتـو

رب ته دريزو

مسلمانان چي د خپل رب څخه جنت غواړي
هسي مولا له بندګانو عبادت غواړي

هادي قران چي بندګانو ته ليږلی رب دی
بايد په دوړو کي پروت نه وي تلاوت غواړي

مسلماني تش په خوله نه کيږي عمل ورسره
هم اوامر هم نواهي مطابقت غواړي

که مؤمنان موږ يو له بله سره وروڼه بولو
همدا اخوت په صداقت، مينه، الفت غواړي

که څوک يوازي لمونځ کوي زکاة بيا نه ورکوي
نيمې آيات مني د نيم څخه فرقت غواړي

د همسايه سره اسلام د ورور ژوند خوښو
هم د هغو سره دوستي او مودت غواړي

قتل، قتال، جنګ، جدل، فسق، فجور دی منع
سوله، صفا خوښوي نه چي عداوت غواړي

څوک چي تقوا لري هغه وي د خالق ته نږدې
خښتن عادل دی د بنده هم عدالت غواړي

خدايه ته زموږ عمل ته مه ګوره خدايي ته ګوره
ريښا په ټول جهان کي سوله امنيت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې خاونده!

پاکه ربه ته خالق زه دې بنده یم
ستا له امره څخه لیرې افتاده یم
په ګناه کې یمه ډوب تر سره پورې
د رحمت امید لرمه درمانده یم
شیطانانو یم د لارې اړه ولې
اې ستاره! عفوه غواړم شرمنده یم
په دنیا کې مې هم هیڅ خوا نسوه سمه
په محشر په خپل عمل سرافګنده یم
بندګان وایه وتا ته یاغي سوي؟
او که زه په بېنا سترګو نادیده یم
نه ورورې، نه اخوت، نه مودت سته
پر دې حال به لا تر کله پاینده یم
زما دژوند چارې راسمې کړه خاونده
زه ریښا کله د چارو ساز شنده یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غه حال دئ چي نه چاغيږو

رانه وايي چي څوک نما مخ درواغ
د هغو خلګو لره به ورځ ده داغ

په خوله قال الله وقال رسول وايي
په خوړک کي مردار خوروي لکه زاغ

په مجلس کي يې د ژبي لمبي وزي
وي د ننه زړه يې تور لکه ځراغ

چي د زړه او د خولي لار يې يوه نه وه
منافق دئ غوږه ژبه د ابلاغ

چي يې تول عالي صفات د پاک مؤمن وي
چيري و باسم د دې سړي سراغ

ولي نسي رنګارنګ ګلان خرجوه
چي د ګلو پر باغچو ګرزي الاغ

که په رنځ د خونريزۍ سړی اخته سي
نه جوړيږي د خاکشير په نبا داغ

هر ګړی د نابوره مرګ په ګروم کي
ريشا خنګه څوک پر دې حالت سي چاغ

لېوه هم پرهېز کوي؟

یا پیدا دئ تباهۍ لره چنګیز — بدلوي جګې کوډلې په خاکرېز
نعمتونه کړي بدل په تورو خاورو — یا بې لانس کړي په یوه ګړي پالېز
یا بې راغلې بلبلان وزي د باغه — وابه نه وړي له کارګه د بلبل رېز
یا رمباړه، یا شیشنئ، یا دا بې دل دئ — حیوانان کله ویلی سي تیرېز
درنده حیوان دئ هر چا پېژندلئ — نه پوهېږي د دوی پوست په قناوېز
سرچینه که سوه مرداره تول مردار سي — که بهاندتر آخره وي کارېز
د مردار لا بس په خوړ کې ډېر حریص دئ — چالیدلئ د کارګه، لېوه پرهېز؟
یو د بل حیات ته وینې د ځان ورکړي — بل جلا د غوندي د وینو وي خونرېز
ښه و بد اعمال د هر چا جلا کېږي — که څوک ولري د عقل والبېز

پرېښا د نفس، هوا لښکر راغلې
اوس به څرنګه کوي ځني ګرېز

حالونه مي راوړي

آ ښادمنوا! ماغمونه دي راوړي — ما د ګروب هيوا د حالونه دي راوړي
تمول ژوندي پې پرتې باندي څخېږدله — او د مروړ مي تصويرونه دي راوړي
يو مخېځه وطن وارِه هديره وو — د قبرو مي فريادونه دي راوړي
سوخته دله پرهار زړونه هلته پاته — ما پې تش آه و دردونه دي راوړي
په نکريځو سره لاسونه هورې ښخ دي — ما نامراده ارمانونه دي راوړي
ما د ساندو د ژړاندو سترګو اوښکي — سيلابونه، سيلابونه دي راوړي
په اور بل پې د اور بل وينستان پاشان سوه — شاعر څو شعري تارونه دي راوړي
بهارونه غوټۍ نه وې غوړېدلي — د خزان مي ژړ بلګونه دي راوړي
پر ديوال ماغزه پراته وه د بيبيانو — د کوځې مي ولونه، ولونه دي راوړي
د مرګ وزې په ژونديو پاڼېدله — په سند کې مي هډونه دي راوړي
روڼ اتيانو لاتر کله روژه نيسي — دا دي ما روژه ماتونه دي راوړي

داچي نن له دې محفله مستي ولاړه
خو ريښا د غم بيتونه دي راوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېچاره پروفیسر

تور دود وړي په زړه کي اور بلیږي
د کوړي پشان د زړه خونه سوځیږي

په ظاهره روغ، درون لړمون پخته یم
نا خبره د سباچي څه راکیږي

زما په رنګ تاراک بل چاندئ لید لئ
صورت تنیږي، زړه لړزیږي، سترګي لویږي

د علاج داروي ندي پیدا سوي
پروفیسر مي په تشخیص لا نه پوهیږي

ډیر تېروني دوست د رنځ پوښتنه نکړي
بېګانه خوږي په مرګ لا خوشحالیږي

ریښا مرګ ته انتظار باسه مرګ لنډ دئ
خدائ خبرچي د ژوند چاري دي سمیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم ځپلي اولسونه

پاته یم یارانو د غمجنو ارمانو سره
نسته شیریني ژوندون تیریږي د ترخو سره

نه لرم خندا پر شنډو غم لرم، غصې لرم
زړه کې گلومه خپل درد ونه د غمو سره

چا راته د عقل اساسي لاره ونه ښووده
شپه او ورځ تیریږي د پرسد ولیونو سره

خلک او ر اخستې دي په اوښکو کې غوټې وهي
هسې آموخته سوه د سرو و د تودو سره

ژر به آباد یده اولس له گرمه سړده وخیږي
لار به پرې کوي د وړاندې تګ د کاروانو سره

مه نامیده کیږه ریښا غم غصې دې لیرې کړه
ځان دې کړه نږدې د غم ځپلو اولسو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا مونه دي پېژندلي؟

دغه څوک دي چې يې وژني هم يې سوځي ؟
دغه څوک دي لوټوي چې يې دوړځي؟
دغه څوک دي چې د وروړ د جيب يې باسي ؟
په رقم، رقم نوموي خنا باسي
دغه څوک دي چې ښهري خلګ د کوره ؟
دغه څوک جلا کوي خپل ورور د وروره ؟
دغه څوک دي چې قبرونه يې نړېږي ؟
کور، کوڅه، مسجد بنارونه يې نړېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د دې عصر زمريان که چغالان دي؟
چې خوړک يې د خپل ورور د کور چرګان دي

دوې پرڅه دي تباهۍ ته جوغېدلي؟
دا يې رحمه دا بښلي، ښوېدلي

دوی څه وايي، څه کوي، څه يې مقصد دئ؟
چې هر ځای يې اور بل کړی د حسد دئ

آيا پېژنئ يې دا نا ترسه څوک دي؟
د سور سات او ښې چې هر کاله ته څوک د

خلګو ښې سئ بس ته، پرېږدئ خپل خوبونه
د ريښا سوالونه ورکړئ جوابونه

تشي د خولې خبري

د نړۍ بشر خواهانو، چيري ورک ياست؟
د مظلوم طرفدارانو، چيري ورک ياست؟
زموږ له حال څخه خبر ياست او كه نه ياست؟
مهربانه پر خوارانو، چيري ورک ياست؟
د افغان پر سر وخته ناورين سيده دی؛
بشر دوسته انسانانو، چيري ورک ياست؟
سترګي پټي دي، كه حق نسي ليدلی ؟
حق بينانو بينايانو، چيري ورک ياست؟
انساني عاطفه، رحم ولي نېست سوه؟
رحم دِ له هستمندانو، چيري ورک ياست؟
افغاني ملت په وينو لړند پروت دی،
بې سرحده ډاكترانو، چيري ورک ياست؟
بشري حقوق د خولې تشي خبري
د عمل وفادارانو، چيري ورک ياست؟
توازن نسته پلې سپكي درني سوي
په نړۍ كي منصفانو چيري ورک ياست؟

ترغذا سو د سلاح کاروان د مخــــه
د ترافیک پیره دارانو، چیري ورک یاست؟

داوربل قومانده نیږ ژر عملي سي
د اوربند منصبدارانو، چیري ورک یاست؟

دافغان نجات ته کمــه لاره وزي؟
مخ کښانو، رهبرانو، چیري ورک یاست؟

بشري نړی قرض داره دافغــان ده
بندي غاړي دیندارانو، چیري ورک یاست؟

د امید ستر ګي وتاسو ته کږي دي
اي! د سمي لارویانو، چیري ورک یاست؟

د کارګانو آوازونه پـورته کیږي
له دي باغه بلبلانو، چیري ورک یاست؟

په طعنه په اشاره به څه سي جــوړه؟
خولې کړئ خلاصي شاعرانو چیري ورک یاست؟

ریښا ورک دئ په تیارو په دریلوکي
چیري یاست مشعلدارانو چیري ورک یاست؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپل زوره ناخبره

په بنایست کي قافلي دي مخ ته اوړي
خو ولاړې يي د تورمخ غلام و ډړته
په مړانه دي د ډبان دي چپه کړي
په قوت کي غر ولاړ يي هر خطرته
اې د خپل مړاني، زوره ناخــبره!
توره چا ده تېره کړې ستا وسرته؟
پخواني تختونه چاکړه دړي وړي؟
چي پر وچه مځکه پروت يي وسره لمرته
په بربنتو او په شمله دي څوک اخته دي؟
په پړوني کي وړل کېږي و بهرته
سپينه وړځ دي د غفلت په خوب کړه ګډه
توره شپه به تېره وي و سپين سحرته
د بابا او د نيکه نوم دي هېرنسي
بد نامي بيا پاته کـيږي وپسړته
وروستي عمر د زيښا د بې آبې ســو
وچه ډړته نه رسيږي وثمـرتـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ پرغله دئ

که د ورونو ترمیانځ نه وي یکرنګي — زندګي د هغونه ده زندګي
د ملت ترمیانځ که یو وار نفاق راغی — پرې ورغورځي هرچوړي اوهر بېنګي
دغه حال پر افغانانو نن راغلی — د نفاق اساس یې ایښئ فرنګي
دغیرت بګړۍ وغاړې ته لوېدلي — افغانان دي یو د بل سره جنګي
د برېن زړه وال د ورور په مرګ کړې فخر — غواړم هغه زړه اهالک چې وي سنګي
چې د بل په اشاره خپل ورونه وژني — تر دې نسته بله لویه بې ننګي
نه آرام او نه امید د هوسایي سته — زوړ و ووړ ژوند تېروي په خلوت تېنګي
چې پر زړه یې د ورور د حُب تاپې وي — د هغو ظاهري خوئ وي پلنګي
په میدان کې چې چرګان سره ببرسي — لمړی ضرب یې وي پر تاج د کلنګي

رښتیا څوک دي پر سورناکله غوږ نیسي
چې وي پوره ته آواز و نه سورنګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لته ګذاره سخته سوه

د سپین سرو دنازومي بدراځي
د سپین زیرو دګیلومي بدراځي

مشران چي د خېل کوړ مسئوله نه وه
دکړو وړو څه دهغومي بدراځي

چي په کوږ کي نه تنظیم نه د سپین وو
له دې ګډ وډ تنظیمومي بدراځي

چي نه قول نه وعده وي نه وړاشه وي
له دروا غود وعدومي بدراځي

دلاٸیل منطق چي نه وي په مجلس کي
وچ دلوړو آوازومي بدراځي

فیصلې چي په عمل کی تطبیق نسي
پرکاغذ د فیصلومي بدراځي

هسې د یرشیان موجود سته بدمي ایسي
خصوصاً یاد جنګومي بدراځي

ریشاوُ لاړ سه یوې بلې سیارې ته
ستا له دې نصیحتومي بدراځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی مړی لاس نه اخلي

سحرګر وڅه جادوګرا باندې کړې
عقل فکر یې دی زما له سره وړې

د خپل ځان سره مې واک واختیار نشته
کشوی مې لکه مږ غاړه کې پړې

د ژوندون د پاره مځکه راته سره ده
د مرګي په کټ کې پروت یم لکه مړې

د کم درد څخه نالش وکړمه خلګو
د وجود هره حصه مې ده کوم بړې

چې یې غوښته هغه هوډ ده یې پوره کړه
پر څه لاس را څخه نه اخلي زوی مړې

د دوو ورونو په لاسو کې سنلاخې دي
یو د ابل حلالوي لکه اوږ کړې

د خپل کوره یې ریښا بهرته ویوست
پاته نسو په کاله کې د کور غمړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

للو، للو

الا هو للو، للو، خوب دي دړسي د ليمو للو، للو آباهي، آباهي للو للو
د ستر گو تور، د زړگي سر للو، د توري شپي ژړيه لمره للو ، پر د ښمنانو سي لاس بره للو
الا هو للو، للو

اوس دي خوبونه کوه، پاک خوږ کونه کوه، پر موږ نازونه کوه
ځان مړه وه په شيدو، خوب دي کوه تر سپيدو
الا هو للو، للو

سبا قومونه روزي ، کار له غښتلي پالي ، دوی ته د لوړي ساتي
ښتن د لو يو کارو ، د نوي، نوي فکرو
الا هو للو، للو

ته به اقوام ويښوي، ته به عوام ويښوي، بشر تمام ويښوي
ته د غفلت د خوبو، د جهالت د خوبو
الا هو للو، للو

نړی کي سپين دي که تور، هر يو د ځان بوله ورور، نړی د ټولو لوی کور
سره يو ځای د قرنو، پر د ښتو، غرو و رغو
الا هو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچه بېديا اوبه وه ،خړې غونډۍ شنې کوه، زوزان د بېخه رېبه
زړونه راباسه د غرو ، وتړه بند پر رودو
الاهو للو، للو
پوره که لوړي هيلي، د مرگ سلاح کړه ويلي، وايه د ژوبد لي
ورک کړه خطرد جنگو ، خلاص کړه بشر د لمبو
الاهو للو، للو
زما وصيت و منه، حق عدالت چلوه، خدمت د خلگو کوه
د غه قيمت د شيدو ، ستا څخه غواړي ببو
الاهو للو، للو
د خلگو زړه وساته، زړه يې د زړه وساته، لوی او واړه وساته
عالي انسانه للو، پر خواري گرانه للو
الاهو للو، للو
آينده ښاد اوسې، آرام، آباد اوسې، لوی سې د مراد اوسې
زما نازولي زړگو ! چې هېره نکړې آدکو
الاهو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملل متحده ته وايم

داده د انصاف، د عدالت، د حریت نړی
دا ده د بشر، بشرخواهی، انسانیت نړی
دا ده د انسان د ترقي او عصریت نړی
دا ده پرمخ تللي د ورورۍ او د ښه نیت نړی

دا جملې که هرڅا پر رشتیا سره ویلي وي
نن ریښې د ظلم او ستم باید ختلي وي

آیا استعمال د اسلحو تاسي ژوندون بولئ؟
جنګ وانسانانو ته پیشرفت او تمدن بولئ؟
اوکه پر عوامو بمباري عصري قانون بولئ؟
و وایاست رشتیا چي د غه عقل که جنون بولئ؟

زه د ورور وژنه خود خواهي وجهالت بولم
زه د انسانانو جنګول لوی خیانت بولم

جوړ پر بې د فاع خلګو ناورین دی مصیبت دی
دوی وایي چي جنګ داخلي کار د مملکت دی
څواند! هسي نه ده د بهر مداخلت دی
هرځای چي جګړه وي د یو، اِن مسؤلیت دی

هر جنګ په داخل کي د خارج څه تمویلیږي
دخل د خارج وي د سد خلګ په پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غونډې د یو.اِن د سرغنه وعاقلانو وي
داسي معلومیږي چي بازۍ د هلکانو وي
ځکه فیصلې بې نتیجې د اناپانو وي
یا د فیصلو تعمیل پلاس د استادانو وي

وړ ده د یو.اِن استازي ژرچي استعفا وکړي
یا دي د بې وزلو د نړۍ سره وفا وکړي

بعضي به پوهیږي چي جنګونه پرغله وي
ځکه فیصلو کي د زورګیر درنه پله وي
هرضعیف النفس د زورورو پر پله وي
نه دئ عدالت چي ناحقیونه شله وي

خود به په نړۍ کي تږدې لیرې لمبې بلې وي
خود به جوړې سوې د زورګیر پر طرف ډلې وي

جوړي تباهۍ ته کارخانې د سلاح ګانو دي
ګټي د غټانو تاوانونه د کچنیانو دي
ناز و نعمتونه د قوي تفنګدارانو دي
واړه اختیارات فقط پلاس د څوکسانو دي

زه ریښا انسان ته انساني خویونه تل غواړم
یا د غه نړۍ د خپل مدار څخه وتل غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

که راتله نو پاخه راځي

نه راځي چي تللي دي ژر نه راځي
کله که راتلله بیر پاخه راځي
ګوري چي لاڅو سرونه پاته دي
تش میدان ته بنه په پوره زړه راځي
اوس د ګل هوسو ګلستان نه دی
دلته نوی اوربه بلیده راځي
اوس یې د راتګ پاسپورټ په لاس نشته
دوی نه پر نخره نه د یواله راځي
یو ځل چي د غم کمبله ټوله سوه
بیا په وراړکوندي د واده راځي
هر وخت چي سړک یې اوپاشي ولید
هغه ګړی پلي اوسپاره راځي
یو کرت که لمر تر اوره ووتی
هلته به ریشا دلمر وړانګه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

داځه سوران راغلئ دئ

کله بیا غوړېږي د دې باغ غوټۍ
ژړ خزان پر ځنه بهار راغلئ دئ
څړ باغ ته شوک کله تیریدلای سي
هلته د ړنده حیوان راغلئ دئ

ماتي لکړۍ شمل بد نونه دي
نن ورځ د سوټي دوران راغلئ دئ
زه چي آینده ته نظر واچوم
زما نظر ته وران جهان راغلئ دئ

او ښکي د یتیم دوچید و نه دي
دوی ته طوفاني باران راغلئ دئ
خلک خوري، ډېري خوري، سکروټي خوري
دا رنګ خورنده انسان راغلئ دئ
دا سي خورنده پهلوان ژړ شملي
دوی لره د لري زیان راغلئ دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاران یې بد راکړه

زما خوازه یاران دي چیري راځه تللي؟
دوی دي تللي که بل چا دي تیر ایستلي؟
نا بللي بیګانه اوس راته ناست دي
ما په دوی کي څوک ونه لیدل ښاغلي
نه خبره، نه یې ژبه، نه وراشه سته
نه یې زموږ د پرګنو حقوق منلي
دلته یو د زړه خوا خوږی پیدا نسو
کندوالي، یا تشي توري دي کوډلي
اوس به چیري زه خوازه یاران پیدا کړم؟
چي پر لوتو تپو ناست وي د کلي
شکایت، درد وغمونه مشترک سوه
ریښتیا ستا په شان دي څو ل پرزړه ویشتلي

د ټولو زړونه ډک دي

چاته تش کړمه خپل ډک، ارمانجن زړه
کم طبیب دی چاره ساز، د خوږمن زړه ؟
پاک صفا زړه مي د رحم پیدا نه کړی
چي يې ګورم هرځای وینمه، خیرن زړه
د دوستۍ زړه چا وماته تر دې نکړ
نه خوږیږي زما پر حال، د دښمن زړه
د ناښاده زړګي حال چي چا ته وایم
ترما ډېر د هغه خوار وي، غمجن زړه
که په سینه کي د مینې خوږمن زړه وي
نه جوړیږي په تعویز، د مین زړه
د ډېر ګرومه څخه ډک زړونه ځوانان سوه
زنده دل به وو پخوا، سل کلن زړه
لکه نور زړونه چي ډک د ارمانو دي
د ریشا هم هسې ډک د ارمان نن زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترمرګه خوب

زړه له ډېره ګروه څه پړسوب کړي
عقل سوګند وړه نن ليونتوب کړي

مينه د يار زړه غواړي اخلاص غواړي
نه ښايي بې زړه چې مينتوب کړي

سړي چې د جهل امبار ونه وي
خوشي دَی ادعا د سړيتوب کوي

چاته چې عادت د خوب ګولۍ سولي
پروت به وي ترمرګه پورې به خوب کوي

ګيډغوندي چې سره ډک د هوا څه سو
کله بې لغتي وړاندي توب کوي

ګيډ پخپله پوره ته خيالات نه لـري
وارې د لغتو يي لوړ توب کوي

ځواني ککرۍ ترخاورو لاندي سوې
زوړ ريشائي قبر وته مشرتوب کوي

وې شرمولو

ډير وشرميدلو ترهرچا پورې . څومره خجالت يو تر دنيا پورې

هرځای ريشخندي د بلا سره يو . څه جواب به وايو تر بابا پورې

سترګي چي سي وچي بل څوك نه ويني . مړې سترګې ولاړې وي تر سبا پورې

څونه د رواغان موهم وانه وړيدل . حق واړه باطل سوه تر رښتيا پورې

ډيرې د وعدو خلاف ورزو سوې . نه ورسيدلې تر وفا پورې

داړمنه يې هم د باور نه بولم . سل ژبي يې وکړې تر سبا پورې

څنګه بې تميزه زمانه سوله . خاندي د ريشا ځوار په ژړا پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ياري صداقت غواړي

ياري نه کيږي په زور محبت غواړي
هر قدم د ميني غور، دقت غواړي
چي رضا د يار حاصله نکړي ګرم دئ
څوک چي ګرم سو هغه ولي جنت غواړي
رسيدل د عشق پر لار تسليدل دي
خوب وخيال دئ چي په مفته وصلت غواړي
په آخر کي هغه پاته شرمنده سي
چي د يار د خوښي پرته عزت غواړي
د غرور د خره د شا به راشوه سي
غمازان چي مي د يار فرقت غواړي
ريشا صاف اوسه په مينه محبت کي
يار په مينه کي تنها صداقت غواړي

مخ يې راولګاوه

زندګي راته زندان سو . دېوالونه زولانه سوه

اولادونه اتکړې دي . آزادي غلامانه سوه

څه شي وکم؟ چېرې ولاړ سم؟ . ډېره دې وخپل منفور يم

کشران مې په خوله نه دي . مشران مو نازدانه سوه

په ما مخ دئ لګېدلئ . څوک مې غوږ پر کړوونه ږدي

دوروستي عمر خواږه دي . ښادي ولاړه بېګانه سوه

څوک مې ولي په دبرو؟ . څوکلوي مې، غموي مې

چې پر سد يې ځان بللئ . هغه واړه دېوانه سوه

ولې مېنه، الفت ورک سو؟ . ولې هيڅ ترحم نسته؟

ولې عقل و لاړئ پښبوته؟ . چې پر جهل روانه سوه

اختيارات مو ځان ندي؟ . که د بل د ول ته نښخېږو؟

کمو سد د سره تللي . چې کاروته خصمانه سوه

بې چاره ريښا "ځوريږي" . وروستی عمر پر تيريږي

دوړو په لاس کښېوتي . ږړه د ګرومه پڼقانه سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه دئ ایثارنو

نور موغټ کړي غټه وويي لا نور
ځان مو ټيټ کړئ ټيټه وويي لا نور

څومري سپک سوي يو دبل په تله
آیا تر دغه سپکو ويي لا نور؟

پخپله سرو کړکې دي ورونه
په غم ککړ، ککړ وويي لا نور

بل ته خندا ځان ته ژړا راولي
خپل ژړيدلي ژړه وويي لا نور

خپل خوړ وچي بېګانه په خوښ سيي
بل خوړولي، خور وويي لا نور

زموږ په غوښو اجنبيان ماړه سوه
هم مستو، هم مړه وويي لا نور

جوړي مو نه کړې آبادي وځان ته
آبادي چيري نړه وويي لا نور

ریښا په خپل غم مصیبت کې دوب دئ
ندئ انصاف چي ژغوويي لا نور

کفن کښ

چې یو څه سي د ژوند کاړ سره پتلیس
بیا پکښې باسي ترڅې یو ابلیس
کله کله په امید سره زړه ښه کړم
تر نظر مي پټوخ وایسي تښیس
چې څه نه لري د دوی به څه سي سوده؟
چې هرڅه لري هغه بیا وي خسیس
هیڅ د روغي امید مکړه د هغو نه
چې وړاني یې وي لوستلي په تدریس
یم د ظلم په سکنجه کې وړغلی
د قوي لاسو په زور سره یم پریس
د امتاع د کم ځای وبولم یارانو
چې بر لیک نه امریکا وي نه انګلیس
ریښا هسې کفن کښ کس ته حیران دي
چې یې وکیښ د شهید څخه کمیس

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې باوره وعدې

په وعدو په قسمو بې باور نسته
چاکه خپله وعده څو ځلي کړه ماته
د هغو قسم، وعده ختا ایستل دي
د رښتیا د صداقت لار ځني پاته
لیرې، لیرې اوګوښه ځني تېر یږه
له کاذب سړي مخ وګرزوه شاته
کاذبان هیڅ د وعدو پابنده نه دي
د پرون خبره غوږ ځوي سباته
له دروغو اسلام هر څوک منع کړی
خصوصاً دروغان نه ښایي ملا ته
د دروغو مزل لنډوي دا متل دی
په میدان کې ژر راوړي رښتیا ته
بې حیا ته د حیا امید و نکړې
مرګ بهتر وبې حیاته له حیاته
وې ساته په صداقت پاکیزګي کې
خدایه! حقه لار وروښیي رښتیا ته

سل د زرگریو د گگر

د ماتول‌وار یې خوړلئ، پر کله د اتحاد دئ
ما غزه تیت زړې، زړې سوه، کاړې واریې د استاد دئ
پښت له پښته بیا تړ زویه، دئ افغان اولس نیکخویه
پر میدان یې کلې لغړې، داد کم یزید ایداد دئ
نه مؤمن غوندې زړه سوې کړې، نه انسان غوندې خپلوې کړې
زړه یې سخت لکه ډبره، دا خاصیت یې د جلاد دئ
که پابنده د قرآن دئ، که یې خوی د مسلمان دئ
که خیر یې سود، زیان دئ، هلته پاک د دوی جهاد دئ
بڼ یې وکیښ د خوش بینو، ریشه کش معاندینو
چې بنا پر بنیاد نه وي، تعمیر خوشې بې بنیاد دئ
پې یې اینښئ د توزل کړي، پښه ستون چپه کیدل کړي
تر هغو چې نړی کېږي، وفولاد لره خراد دئ
پر ډک خم چې د آساقي وي او ترڅو چې ړنګئ باقي وي
نشئ به ملاقي وي، خمارې ته پرنه داد دئ
چې بګړی یې د اسلام وي، خو په نیت د دو یادام وي
که هر څو ملا امام وي، هسې پټ لکه صیاد دئ
د مغزو به څه ښادي وي، چې یې ژوند نامرادي وي
ښادي نه لرو ښامنو، د ریښا زړګي ناښاد دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس گردنی

بد نیتي دي، یو تر بله بد بیني دي
تر بګنی دي، خصومت دی، دښمني دي
بې عدلي، بې انصافي د کمه راغله؟
د بې وسو پر حق چور دی، شبخوني دي
اولادونه د کم د و، دي ډانه خوره
د مرغانو په شان ورکي پلرګني دي
نیک اعمال ولي بد لیږي په بدیو؟
که دقیق سو داخبري بیروني دي
پر د ښتوګر زیدل کله تمدن دي
په ښار وکي پاته لږ خو کورني دي
خلګو څه کوی؟ پر که خوا رهي یاست؟
پر د بې لاري خورا ډیري دیدني دي
"ریښا" وګوره پر شا وخوا نظر کړه
د رته پاته چي لا څو پس ګر دني دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوبتي مرګ

پرېږده چي مغازې دا سلحو سته
وبشر ته نوبتونه د مرګو سته

که مرمۍ له ماخطاسي پروړو منبلي
په ضربه کي کله وخت د نښانو سته

استعمال د اسلحو باید جاري وي
په تعطیل کي بې ترل د فابریکو سته

انسانان چي یو د بله سره وژني
بل څه نسته تنها ګټه د پیسو سته

اوکه نه نو ووړونه ولې دښمنان سي
په هر جنګ کي پټ لاسونه د پردو سته

که سلاح سي د نړۍ له مخې محوه
و بشر ته فراواني د نعمتو سته

دوی د دې دنیا لذاتځان لره غواړي
و ږیشا ته صرف نعمات د جنتو سته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامېندي

څمه خپل کاله ته کوږ مغزی د اندېښنو سره
اوښکي سوې لاړو نه د غمجنو کاروانو سره
لاړه ده اغزنه سړک وړان پل نړېدلی دئ
چاودي يې پښې ړهي يم د خولې خلاصو اولادو سره
څوری د لار ختم سو نوکان خوړمه د لوږې څه
وچه وچوبي ده درخته نسته د ابو سره
ورک مي سو تماتوبئ نه گنډ غالئ نه ديوال ښکاري
وړځي تېرومه د قبرو او کنډ والـــــو سره
و ايستل گراني د تن کالي په خپل قوت له ما
وچي مړي غوړه صدري يو ود جبو سره
هيهات چي دا ځړانده ستر گي بيا د اوښکو وچي
هيهات چي په کنځکي به وي ناوياني د مړو سره
ړيشا د انسانو د خوښيو مزه تللئ ده
شين پاليز يې لا ښ سو د اوښانو په گلو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق ده پېره

ژبه خوله کې دومره کله سوځنده ده
لکه بَلْ چې مې پر زړه داور لمبه ده

غماز انو زه پر خوله یم پېژندلی
چې په ما پورې خوږه ګوله ترخه ده

زه انسان یم د لړګي نه یم جوړ سوی
ولې کش زما پر سر د غماره ده؟

خو تبر له درختي لاستی وړ کړی
د ریښو ټخنه چې قطع یې تنه ده

د غږومبې یې خلګ ټوله لړزېدله
پر راغلې نن د بیرې پرې لوزه ده

په غیرت یې د زمري نوم وګټی
د بابنې پنجه یې ښخه پر کله ده

نن یې ولې د همت بکړی شوه کړه؟
پر سر پروته یې خالي، وچه ډبه ده

څو عقلونه په سرو کې پیدا نسي
د هر چا څه وړکه لاره او کوڅه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرګي يې پکار دي

هيڅ قوت ورپاته نه دئ يو زره
بايد نسي پرخپل ځان باندي غره
د ميوې اميد له هغه ښاخه نسي
چې ياوچ وي، ياپه بيخ کې وي اره
وچه دړخته بيرته نه کوي برګونه
نه ګلونه، نه ښاخونه ګرسره
دچرسي زويه دګل اميد مه کړه
د هغوخه هم چې ناست وي پرپره
هغه باغ ته چې باغوان يې نه دهلودئ
چغالان وږځي پر دړ او پرنخره
دليوه څخه غټ مزونه لا بيرېږي
چې له ځنګه ځني پورته کړي بره
زه ريښاء د هغه چاڅه ډېر بېرېږم
اسلحه چې يې وځنګ ته وي خره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه غمچینه

ګرانه د شید په ډول سپینه ده
مخ لکه سپوږمۍ دي ماه جبینه ده
یو ځل چې د یار وخنګ ته کښېنستل
هغه وخت له شرمه سره وسپینه ده
پته خوله کې یو کتاب خبري کړي
زړه کې یې ساتلي پټه مینه ده
کله چې په ناز سترګې راواړوي
پوه سمه چې نن لږ څه خوشبینه ده
شونډه چې یو ځل ترغاښو لاندي کړي
هغه وخت یې مینه له یقینه ده
لوړ قد یې چنار غوندي رسا ښکاري
ملا یې هم باریکه هم وریښمینه ده
کله چې کوڅه په خپل لاس و اوبي
هغه د ریښاء زړه قمچینه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړ ختلم په زېرخانه ننوتلم

ما فضاء ته د ختو لاري څارلې
په نصيب مي گورستان يا زېرخانه سوه

چي هوس د پروازو راته پيدا سو
وزر وچ سو زما په پښو کي زولانه سوه

نابوبره د صياد په دام کي گير سوم
بهانه راته د دام يوه دانه سوه

يا به مرگ اوس قبلوم، يا به يم غلی
اقرباء راڅخه ولاړه بېگانه سوه

عقل هوښ راڅخه تللی لېوني يو
دا په دي چي مشران مو ديوانه سوه

صدقه مي خزاني نسوې د خپلو
هستي واړه د پره ديو نذرانه سوه

آئينه غوندي رڼتيا نسم ويلی
درواغان مي په دنيا کي افسانه سوه

د تعمير په امېد ما وي ليڅي نغښتي
د ريښاء د پلار کوندغالی ويرانه سوه

بې پرزو موټر

چي د رست عمر يې تېر کړئ په مزووي
پر بل چايې کله هسي ژوند پېرزو وي
پر پالنگ د عياشۍ خوب نه کېږي
خوب يې نه وړي چي بستر يې داغزووي

تېر واته دي که د کاړ هيله ترې وسي
چي (لوي) سوئ په نعمت او په نازو وي
په غفلت کي ښکاري ښکاري ښکارولی
ځکه غلی، ناست چولوته دخزو وي

ده بهتره چي چپ کښېني په مجلس کي
هر مجلس چي ډک په غټو آوازو وي
چي د ژرندي پل يې څرخي پر سر باندي
څه ښادي به ورته پاته د مغزو وي

پوره، پوره غوړځېده د بل لرگي ته
دا کاړونه يا ديز يا د بېزو دي
هر موټر چي بې ډرېوره وي، ولاړ دئ
خصوصاً چي بيا بې تيلو، بې پرزو وي

ریښا، صبر تحمل درته په پکار دئ
که په ژوند کي درسره کمه آرزووي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژربه د نازه ولوېږي

لاس راڅخه واخله ای ظالم بې دین غمازه
تېر به دي دوران سي ژر به ولوېږی د نازه

څونه ځو کلېدل، څونه جفا هم تا و نکړله
وګوره تاریخ ته تر انجامه له آغازه

ظلم که تعدا وه که هوس وو نو دي بس دئ
نه یې تر آخره بهره مند له امتیازه

تا که ځان پټ کړئ دئ د طلسم په لباس سره
اوس نګار پوه سوئ دئ چي څو مره یې چمبازه

څه توری واخله د جانان بې اعتماده یې
ما لره دخپل جانان د وصل دربار ګاه بازه

خوار ریشا په عشق کي که هر څونه ځو کلېدلی دئ
شکر دئ خاونده معشوقه پوه سوله رازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوربل

چي ترستر گومي د یار اوربل جل بل سو
اور دمیني مي د زړه په کور کي بل سو
تازه دمه ومړ دسوي زړه د سوخته
زړه مي وروسته بیاله سوي څه په کوربل سو
د فراق بتی بیابان راته انګاردی
مخامخ داور لمبې راته کوتل سو
دحباب ترچتر لاندي مي اتراغ دی
د سکروټو په باران کي مي مزل سو
هیڅ نسخې مي د مرض علاج ونکړ
د ګولۍ پرځای ګولۍ راته اجل سو
ریښا ستالا آینده ژوند ته امید دی
چي پر زړه دغشو واری مسلسل سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرشکوني

د خپل ځان رشې يې وسوځ په لمبوکي
په کندړي کي پاته نه سو سپېروني
د بابا هستي يې ورکړه بېګانه ته
اوس د بل پردر ولاړ دئ ژړغوني
هيواد ټول په لمبوکي سوځل کيږي
پاته نسود ادې پر سر پړوني
هيواد وال دي ترڅپر ولاندي سوي
پر لړزانه چوکه جنګ او سرشکوني
پر ماشه باندي يې ګوتي سره اېښې
وکوټي ته کړول د توپک نوني
چي د جنګ لمبې يو لږ څه آراميږي
د بل لاس په لاس کي ورکړي اوړوني
چي جنګي جامه وجنګ لره په تن کړي
بدي اېسي ساده دله برګ پتلوني
ريښاء ناست په لنده بله زړخانه کي
پر پښو درد دئ لګيد لئ لکوني

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخ ته کړکنډي

شړمښان يوارپسه کړي انډي
ځني وځغلوي هريوخپلي ونډي
انسانان هم ځني دي لېوه صفته
ځغلوي دوړور د ماله څخه پلنډي
د حلال مالوېي نه وکړله ځکه
د کې خيټي د حراموتنډي.تنډي
چي دخولې او دزړه لاره يوه نه وي
منافق دئ په اسلام وهي ملنډي
رقيب لس گرايه بدتر تر شړمښانو
عاشقان يې پسي واخستل سالنډي
ومزله ته رسيده هغوته گران وي
چي په مخ کي ورته پروتي وي کړکنډي
د ريشاء اوږده مزلونه دي په مخ کي
ربه ته کړي اوږدي لارې، ده ته لنډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تماشه یي کوه

نه ده نکټايي د عصريت نخښه
نه دي پوچ الفاظ د علميت نخښه
تش کوټ و پطلون سرېټوت نه بولم
څو يکښې و نه وينم د پت نخښه
چاکه مظلومان تر لاسو ونيول
دا ده د غيرت د شهامت نخښه
ياکه يې پوره کړې د بشر خواستې
دغه ده بيشکه د خدمت نخښه
زړونه له دې ژوند څخه تنګ سوي دي
نسته پر نړۍ د حريت نخښه
نه ده وبشر له سلاح پکار
دا د قدرت منو د قدرت نخښه
ورځ په ورځ بشر و تباهي ته ځي
سيل کړه ريښا د جهالت نخښه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل لاس

ډېر بشاش مخونه سوله پژمرده
ښادي ولاړه خلګ ډېر دي غمزده

انساني خصلت د خلګو فراموش سو
ولې جوړ یې کړی د ځانه درنده ؟

مړیده یې د انسان په غوښو نسي
چا پیدا کړه دا د غوښو خورنده ؟

وړونه ولې یو تر بل تر لـه وتلي ؟
رسوایي ده ، نکړي یو د بل پرده

اکثر خلګ چې مقصد ته نه رسیږي
اجنبي لاسونه سته پس پرده

ویره خوله د خندا نسته ښندې بوټي
غمجن حال دی نه خوښي سته نه خنده

ریښا ناست د بې وسی تخته نالش کړي
د سیالانو په مجلس کې شرمنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله دې دي

بېګانه ته يې ښندي خپل وړوړېې مړ کړې
په عالم کې شرمنده سوځان يې خـړ کړې
هست ونيست يې وا ړه ورکړه وپردو ته
د اولس تر مخ يې ځان لـڅ ولغړ کړې
له بهره يې اولاد ته څه را نـه وړه
لاد لاسه يې اولاد ته ځـان منګوړ کړې
د بابا عزت يې و پـلوړه په جهل
ځان يې نورو ته په دې تو ګه ګادړ کړې
د خوړ کې بنا ر سی جتې پر سـر کـړه
ده وخوړ ته ور پـر سـر د غم ګډ کړې
د هیبته يې زمريان لا لرزيـدلـه
نن يې ولې ځان بابښي لـره کوکړ کړې؟
په پاکې کې يې قدم مخ ته وانه خيست
تړ تخوا يې لا ميدان په غم کـکړ کړې
ټوله ته يې غره مسه په کردار دې
ريشا ئبنه سوچې اصلي تندرې پرکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي حکومتونه

برني پر پرونې باندې تاوان کړه
ننی ته د سبا وعدې بیان کړه
چې سبا سوتیاري د تیښتې نیسه
آماده واستعفا لره خپل ځان کړه

د شخصي حکومتو دغه قانون دی
بله پلا بیا په بل شکل ځان عیان کړه
ته وددی په مطلب بنه سره پوهیږی
بیچاره خلګ په ځان پوره حیران کړه

په خلوت کي تا ته هر عمل جائیز دی
پر بهر خبر د خدای، حدیث، قران کړه
که په پټو مخلوکي هرڅه لـګ سي
خود باندي سپین پټکی، کمیس، تمبان کړه

دا دنن د بدکارانو دود، دستور دی
چې د خلګو ترمخ سپین ځان مسلمان کړه
که رضا د خدای مخلوق ځان لره غواړې
ریښتیا ځان دي حقیقي عالي انسان کړه

پښوته لویږي

که سیلۍ اوري که سوځم په لمبو کي
که خندا کړم د ژوندیو په قبرو کي

واړه دي دی په ما هسي چاړي کاندي
تیروم ژوند زه د عشق په مرحلو کي

د جانان د کلي خواته بې پروا ځم
بیره نکړم که تیریږمه په سپوکي

د فقیر او سپو خوتل سره پرته وي
په یوه ډوډۍ رالویږي ژر په پښوکي

څوپیش رَومي خپل جانان ویلی نه دی
غمازا کله شمیرمه په سروکي

زما د عشق مِس معلوم سوي دي ویاړته
رقیبان ژر حسابیږي په پردوکي

په رشتیني عشق چي زماګل رخ خبر سو
ریشا، ګرزه د ګلا نو په باغچوکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمغزو عملیات

ورکاوه يې دکومک په نامه ونج
اوس د هرې روپۍ سود اخلي څهار پنج
د سرونړو کتوریان يې په غلا یووړه
زوړ منګی يې ورته پرېښود پرګړونج
طلايي خښتې يې وړې په عوض کې
ورکوي وچه تکه لکه اسپنج
د بابا غوښې يې وخوړې کارګانو
د زامنو په کله کې نسته سنج
پر مغزو ماهرانه آپرېشن سوئ
چې ساده مسائل دېر ایسي بغرنج
د لستوني مار دئ دېر په عذاب کړئ
سوه د هر يوه ښه لکه نارنج
يو کچکول، يوه لکړه ورته پاته
خُغلوي ژر اوسنۍ پخوانۍ ګنج
يوه ورځ به د حسابوکتاب راسي
چې يې وېچې مغزی، ښې وآرنج
ریشاء هیښ ناست دئ په چرت کې نه پوهیږي
وړي له دغسې ناخوالوڅخه رنج

(c) ketabton.com: The Digital Library

تالي ښتي

چې پرچاپې د عتاب سترګي کړې غښتي
هغه دم هغوړه پښو کړلې چوتي
نه اسلام، نه شهامت دی نه غیرت دی
چې دوږور په غوښنو ووهي سمتي
دا ښکار ندی چې پرلار لار وي لښکري
ښکار هغه چي په هوا ولي خرګتي
کاسه ډکه د حلال رزقه مزه کا
نه چې بل د رته ولاړ وي تالي ښتي
چې د وږور د سرپه بیه لنګی غواړي
خدایه! مه کړې راپر سرهسي خرتی
پرکاغذ باندي مي وکښې خوشخبري
هسي پروتي وي په زړه کي لکه ختي
دا بیتونه د ریښا که چتیات بولي
نادانانو اعتراف وکړه په متي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورستې هګۍ

لو ګیله د زوړو روڅخه کیږي
چې وې نکړ د کمزورو لاس نیوی
د توره زنو شمله ورو غیرت ندی
چې کوي د وړو پر حق باندې تیری
چې ملت بې ترخپل ځانه پورې هیروي
د هغوپه برخه مه بوله بری
مجالس او فیصلې بې نتیجې وي
پکښې ګډ چې په خیرن زړه سو سړی
چې ترڅرګي څوک ورستې هګۍ کې لاندې
امید مه کوه چې و باسي چیچې
مسلمان که ترنامه زیره او بزده کړه
پر شکمن یم که بې لند و ونیم ګزی
د خالي او بو به څوک کوچې وانه خلي
د غرکي چې هرڅونه وي شرپې
ریشاء هغه وخت خپل ځان بختور بولي
که بې وکړ د تیریو مخ نیوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بندګۍ ژوند

شوه کېږي به د قبر و زندان ته   که هر څو دي نن هوا د آزادۍ ده
دغه لاره چې دي اخستې ده بنديزي   فکر وکړه دغه لار د بربادۍ ده
لکه غاړه ترا بده لکه نه وي   کله، کله لکه غاړه د زندۍ ده
پر دې تموله غوړولي مستان ګرځي   زمانه نن د سوتي اود رندۍ ده
که د عجز و خلوت ته شو د ننه   خلوتګاه وړ فقير ته د بنادۍ ده
که شاهان په دې خلوت کې څوک محصور کړي   ورته پېښه نا جوړې د سابندۍ ده
د ريشا ژوند نه شاهي نه فقيري سوه   ژندګي د بندګۍ د بې خوندۍ ده

د سرو نولو

نه ورځم د يار کوڅې ته نه. ورځم   توري جولې هلته ټګ و دوکوي
سپي غماز مې لاره بنده کړې ده   دركي د جانان ولاړ عو، عو کوي
کله يې حضور ته رسېدلی سم   لاركي رقيبان راته پېشروکوي
يار مې د زړه کښت ته ورلوېدلی دی   هلته مې د عشق د ونړود روکوي
کله يې د حق آواز تر خوله خېژي   دوی لکه ميناوي کړکچو کوي
ډېر، ډېر د رواغان مې اوريدلي دي   پوه يم بيا پر نور و وعدو خوکوي
نسي رسېدای ريشا تر يار پورې
څو چې جلادان د سرو لوکوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه تعلیم نه تربیه سته

تعلیم نسته ماشومان بې تربیه سوه — مکتب وران سو معلمان څني کنده سوه

تربیه د وړو کوجنګ دئ یا ښکنځل دي — مور و پلار یې د ډوډۍ په غم اخته سوه

په کوڅو کې کچنیان واړه لوچګان دي — په ډېر وسره ولي دیوانه سوه

جهالت ورځ تر دا بله ورځ ډېرېږي — خوی خصلت یې د حیوان اُدبوده سوه

پلار یې وزي د روپو وتو لېدو ته — اولادونه یې کوڅې ته وړ ایله سوه

انساني خوی یې بدل په حیوانتوب سو — هم یې ناسته هم خبري د شوده سوه

د ریشاء د خولې چې هر اوف، آه اوزي — پر کاغذ د فریادونو مجموعه سوه

دغه حال دئ

غوښې خوړي د خلګو په جرئت سره — وینې یې چښي په ډېر لذت سره

نس یې ورځ تر بله ورځ پاړسوب کوي — خېټه به یې وموښلي د چت سره

ورځ راځي چې لړئ انفلاق وکي — څېرې به لړ شین سي په شدت سره

وې پلوړل د پلار هډوکې وپلوړل — راپې نیوئ جهل په عزت سره

مه کوئ د خدائ وړوی ته وګوړئ — ګوړئ ټوله حال ته په دقت سره

دا د هوښیارانو کار ځه نه بولم — ګډه بې عقلي د حماقت سره

چاچې د بېوزلو حقوق لاندې کړه — ځئ به بندي غاړې د ذلت سره

چاکه مظلومان لوړي ته پوړته کړه — دادئ ریشاء ژوند د شرافت سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه ته مولويږي؟

ټول خوند ونه ټول، زموږ د زندګۍ سوه — موږ ته پاته زندګي د بې ننګۍ سوه

زمانې نن ورځ دي موږ چيچيان ايستلي — زما پخيال چي دا دنيا ورسته هګۍ سوه

ځليدونکې ځلا ورکه سوه تياره سوه — له محفله شخه پوره ته مار دنګۍ سوه

ترانې د عشق به هرچا نه غولې — خولې ګبې سولي او ماته سارنګۍ سوه

هغه زړونه نن د جوشه دي لوېدلي — چي له سره راشوه شخه لنګۍ سوه

افغانانو خپله توره بل ته ورکړه — افغانۍ توره روسۍ يا پرنګۍ سوه

څوک دي ولي په وينا وونه پوهيږي — ريشاء ستا ژبه توری سوه که ګونګۍ سوه

ژړي تلي

داڅه حال دئ چي ژړيږي کوندي رنډي — ديوې هغتې ناويانې سولې کونډي

د چاپښې لکه چخلي دي ړنګري — د چاپنډي، پنډکه، نوري هم سوې پنډي

نااهلان په دغه حال پوري خندا کا — عاقلانو ورته وچيچلې شونډي

خلګ نه ګوري وبدي آينده ته — وجواب ته يې نيولي خولې دي منډي

ټول اولس پر دې لګبله نه ځائيږي — پرکمنې لګبله نه سي لويې غنډي

چي چړې يې د خپل کامه پوتولې — د هغو چړې عالم ته سوې برېنډي

د غفلت تلتک يې کش کړی پر سر باندي — ژړي تلي يې راووتې تر شنډي

ريشاء مه ورځه پر دې ناحقه لاره
د ناحقې لاري و ځغله په منډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي بل ته اړ يو؟

تېل مونسته د څراغ او د اوجاغ · بل ته اړ يو موږ په تېلو د څراغ
پليسوزمو وخپل ځان ته پيدا نکړئ · لګولئ مو دئ بل ته چهل چراغ
هم په ستن هم په کفن بل ته احتياج يو · په هستي کي يو نښتمن زړګی داغ، داغ
زراعت سته مالداري ځکي پرېوانه · مګر نوړيي له توليد څخه سوه چاغ
په سترخوان کي که يوه ګوله پيدا سي · د هوا څخه غوټي وهي پرې زاغ
خولي دې د منډي د زړه حال ويلای نسو · موږ د بل تر نظر يو لکه الاغ
ولي اړيو په هستي کي د بل لاس ته؟ · راسئ وباسو د دې اړتيا سراغ
که اصلي علت د دې حالاتو غواړې · ريشاء وابه وړې پنځوس قسمه دړواغ

د غلوملګري

نه جوړېږي ثو اخلاص، صداقت نه وي · نه خپل کېږي تر ثو مينه، الفت نه وي
وهرچا ته خپل حقوق کله رسيږي · چي حاکم د عدالت حکومت نه وي
که د چورد پاره تړي وي پړانستي · په هغه ځای کي د خلګو دولت نه وي
حاکمان که سوه د غلوسره ملګري · مال لا څه کوې د سر امنيت نه وي
بدامني او ځان ځاني چي هرځای راغله · بېره، وهم وي مال، سر سلامت نه وي
پربې وسو، زوره ورکوي ظلمونه · د بې وزلو سره زور و طاقت نه وي

ريشاء غواړي پر نړۍ چي عدالت وي
په بشر کي خيانت، جهالت نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه وکم؟

د فراق په لمبو سوی خوږین ځګریم
د وصال په امید ناست صبح و دیګریم

ما د مینې لار په ویښو او پاشې کړه
اوس د ډېرې خونریزۍ روند په نظریم

د زړه وینې مې د خولې څخه فوران کړې
کږ مژګانو یې وهلی په خنجریم

سر و مال مې د وصلت پر لاره ولاړه
د عشق لاره کې زه تېر تر مال و سریم

سپې رقیب د یار له دره فرارې کړم
د هغې وږځې تر او سه دربدریم

چې په سپینه وږځ کالې راځنځه کا زړې
نو به ولې هسې غلو ته خوش باوریم

له دربار چې آشنا نا آشنا باسي
زه رېښا به تر هغو د بل پر دریم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې فائدې مجلسونه

یو سړی وې د توپو په ویشتو ستړی
بل په څغاسته پر دښتو، بیابانو ستړی

چا شپه تېره کړه په چوړ پسې روان دی
د هغې خوا د گوڼې په راوړو ستړی

چې لري بې همه د خواست لاس بل ته نیسي
سو نادار یې زیارتو په نفلو ستړی

څوک جامونه یې پر یې چښي تشې ژبې
څوک کاګل لره د بام په کاسو ستړی

څوک په شام پاړیس مخ زیره خیشته کړي
بوټ پالیش والا په بوټ ومونږو ستړی

شپه او ورځ یو ځای و بل ځای ولې منډې
هر هیئت په بې فایدې مجلسو ستړی

دې ستړیا وو کې ظاهره منفعت سته
په باطن کې وې په ډکو کلمو ستړی

وریشانته هوسایي نده ورپاته
هره ورځ په جنازو فاتحو ستړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیکي غوښتني

پناه راکړه د شیطان د وسوسو . حب مي وباسه له سره د پیسو
ما د حق او حقیقت پر لار رهي کړه . چي را وو زم د نااهلو د جلسو
انساني خوی بونه زما سره همراه کړه . نه لیوه غوندي چي ګډ یم په پسو
د هغو ملګري زما په نصیب مکړه . چي په دام وکولي کاږي د نسو
چي تیر نه وزم د ناکسو په وینا وو . ما غالب کړه د شیطان پر دسیسو
درویشا! د تسلیم لاس وتا ته پورته . خواست کوي د خان اولاد د اولسو

په وینه بیده

د دښمنو په لمبو سره تاوده سوه — یو د بل په میدان کي سره سره سوه
د غرور ږغ خته بیا پر مستی راغله — حقیقت په سترګو نو یې پرانده سوه
چا ودوی ته د نشي پیچکاري ورکړه — چي مستي یې د مورلي په زغیده سوه
لکه مږ د بل دعوت ته حلا لیږي — غاړه یې پري مذبوحانه یې غوړځیده سوه
په خوږي مواد لړلي یې ماغزه دي — په وینتوب کي څملیدلي د بیده سوه
درویشا! لږ زړانه ږغ محفل زغن کړي — د ازغن آوازي یې سوره سرنده سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچاته ور زغ کړم؟

هدیرو کې موږ وچاته کړو ورنارې
ساکښ نسته چې د خلګو ناره واورې

موږ د خپلو پښتو لارې څار لـــې
شا وخوا سوې راته بندې تو له لارې

چې رښتیا سې اوس به هیڅ چا باور نسته
د باور د لارې مله سوله بې لارې

ګرم وسرد حالات پر موږ باندې تیریږي
سیني سرې سترګي چې وینم خونکارې

باوله مې را بلل د زغ علاج نـــــه
اوس به خوږم پر ککرۍ د ګوسو وارې

خوراد یږې د امید وعدې بې راکړې
نن پر خپلو وعدو کړت سوله ناکارې

د ریښا حیات ګړۍ په ګړۍ مرګ دی
چې د زره څخه یې څې د وینو دارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرکمه رهي يو؟

ومزله ته زه پرلورې د خطر ځم
پدې تګ کې په پښو نه ځمه پر سر ځم
مزله وال په سپينه ورځ له مانه تېر سوه
زما په مخ کې توره شپه ده مازيګر ځم
ناست چرتي يم د مزله لاره مي بنده
د مرګ لورته زخمي زړه سوئ ځګر ځم
د کاروان مهار په لاس کې د ساربان دئ
اختيار نسته چي چټک په خپل نظر ځم
لاره ورکه د مزله ده شپه تاريکه
په بيابان کې د وړي، هيسته لرو بر ځم
بې آبي ده احتمال د چولې شته دئ
ترلمر خر که ناخبره بې باور ځم
زما ريښاځه د سفرلوری ورکسوئ
چي پرکمه خوا روان په کم سفر ځم

پښتون پاته سو

تخت د سلیمان گنج د قارون پاته سو
د هر پاچا جلا مضمون پاته سو

کراړ، کراړ پسي تو لیږي تموله
تن به روان سي که پرون پاته سو

چا زرغوني درختي د بېخه وکښي
د بل آباد باغ شین، زرغون پاته سو

یو د بل مال ته پر څلورو ورځي
د بل یو لاس او یو پښي ورون پاته سو

انسانیت د افغانانو ولاړئ
اوس یې خالي کوټ و پطلون پاته سو

انسانان ځي روان پر مخ دي رهي
تاجک، ازره، ازبک، پښتون پاته سو

د ریشأ نوم او یا نښان به څه وي
که پر پره دي مځکه مسکون پاته سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس یوکئ

پښتانه، تاجک، شیعه، هزاره ګان — ترکمن، ازبک، بلوڅ، نورستانیان
هر تکم چې پدې خاوره کې هستیږي — بلل کیږي په یوه نوم د افغان
افغانان د دې هیواد میراث خواره دي — ځکه ټول د دې خاورې دي بچیان
اشغالګر غواړي چې دوی سره جلا کړي — چې بیا وروسته وي اشغال ورته آسان
لمړی غواړي چې پر قوم، مذهب یې بیل کړي — پدې توګه یې کمزوری کاندي توان
بیا جلا، جلا پر هر یوه حمله کړي — د بشر د غوښو وږي شرمښان
افغانان که ځان اولاد ته امن غواړي — د دښمن په دسیسو دې پوه کړي ځان
دیو والي اسلحه خورا کاري ده — په نفاق کې د بل ګټه ده خپل زیان
که بقاء غواړي ملي وحدت یې شرط دئ — بې یو والي تدریجي مرګ ته روان
یا به حتماً یو ځای کیږي یا به ورک وي — د نقشې د مخه ټول افغانستان

د ریښا خبري هر شنوانډ اوري
د کمو د پاره ندئ دا بیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذغاليان سوو

راته پېښې دئ هره ورځ نوئ سړه درد
د تورمخو سکروګاز کړم ګرم، سرد

لګوړنه سړه دردي او سرچرخي ده
زړه مي ريږ دي د نارنج په رنګ، رنګ زرد

هوايي سوم تکهاړئ مي په سر کښې
ترغوږ ومي ټکان باسي مرد نامرد

د کوټي ياران مي واړه هوايان دي
وکومک ته پيدا نسو بل همدرد

آرام نلرم په سرکي مي برچې ځي
سرچرخيو کړم د ژوند ټخه دلسړد

چي يي ووينم تورمخي بد مي ايسي
زغالي کړم د تورمخو سکروګرد

زه د ژمي د ساړه جنګه دار يږم
چي اخيستي سره لوي وي فرد، فرد

د اسغت ژمي به خاوند پخير تېر کړي
د سکرومخ به وي توره په عمل کرد

رنګ زردي به و ريشا ته سرخرويي وي
که يو ځل يي د سکرو موسم کئ طرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

فراري عاشق

چې ځان نکړي د يار مخ ته سپلني
هغه کله عاشقان دي رښتني

ترچولوچې د جانان ومخ ته ګوري
هغه خوشي نندارچيان دي بهرني

که د مرګ سکلې د يار پر زنګانه وي
دا وصلت دئ مګرهو، زکندني

که وصلت د يار بې پرې ښوؤ فراري سو
په قانون د عشق بې خپل ځان کړئ خونړي

چې کوڅه د يار په او ښکوا وپاشي کړي
لري هسې تروې اوښکې شيريني

مرام کاته او تبسم بې نوی ژوند دئ
سل کلن زاړه به کړي شل کلني

عاشقان د يار ودرته ملنګان وي
چې پر د ښت ګرزي هغه دي ليوني

زما د عشق صفحه د يار په توصيف ډکه
له ښايسته د ريشاء اشناغني

(c) ketabton.com: The Digital Library

مردار خواره

مالیده خوري، هم ډېري، جواري خوري
کلنګي چرګه و چرګ واړه جاري خوري
چغالان بیا د چرګانو قاتلان دي
ترمنا يې ډېر چټک په هواري خوري
د لاښو په تلاښو کې بابنده ښکار کړي
طبیعت يې دئ چې هره مرداري خوري
اِشتها چې يې د حرص په بنوړکې راغله
مرداري لا په خورا مزه داري خوري
د هرچا مطلب خوړک دئ په ژوندون کې
یو په زوربل يې په ډېره هوښیاري خوري
څوک ګوار، ګوار خوړک په حوصله کړي
څوک غوټې وهي خوراي يې تلواري خوري
ريشاء شکه د حرامخوړو ونکړي
حرام خور آخر په سرواری کا ري خوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر کلکین راته گوري

لا مړنه دئ چي پر سرېي کیږي واري
لا يې نهویني چي ويني وهي داري

نامردان وي چي پر مړو توري راکاږي
پر راکښلي يې وي سرې ستر ګي خونکاري

څنګه زړه دئ چي دوړ ور په مرګ ښادي کا
او ړاباسي پسله له مرګه يې انداري

دا نن څه زلزله ګډه په نړۍ ده
چي يې ښځې، نر وهي دغم کوکاري

دا د کم چپاول ګرو چپاول دئ
چي په سينه ورځ نيولي يې ديلاري

پر ميدان باندي يې مخ نه ليدل کيږي
تماشا کړي په کلکين کي تر هنداري

ريشاء داسي تګماري په ستر ګو ويني
انسانان وژني لا ځان ګڼي خداي پاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلګل میري

تجارت نن ورځ اکثره سود خورې سوه
عقیدو کي پیښه داسي کمزوري سوه
که په هرقسم خوش مړي پیدا کیږي
د ده نکړي تولېده يې رنځوري سوه
بې پیسو څه، بله مینه، الفت نسته
د روپو حب دئ چي ورکه مو، ورورې سوه
کیسه بړندي د بل د جیب يې کاږي
که څوک څیر سي دغه هم کیسه برې سوه
د روپو ګوني په شاوړي و داوړي يې
حمالي ده چي يې نوم سوداګري سوه
سرمایې د خپل هیواده څخه باسي
واولس ته پاته خود دربدري سوه
حساب ورک دئ محاسب دئ ناخبره
ګډوډي، بې حسابي ګلګل میري سوه
ریشاء خیل خان دي په لږ سره قانع کړه
ډیرول يې و بل چاته مزدوري سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپک خپل و پردي نه پېژني

زړه چې د توپک وسوځي بل وژني
نه لري تميز پره دي و خپل وژني

زړه کې چې يې بل داور لمبه سوله
څوچې زړه يخ نکي سل وشل وژني

کله سته تو پير پر ېې د انسان حيوان
خره وژني، غوايي، انسانان سل وژني

ډک توپک سنگدل انسان چې واخستئ
خلگ پر کشمير او پر کابل وژني

دوست و دښمن کله توپک پېژني
نه يې په پوښتنه ني توکل وژني

هر توپک و مرگ لره جوړ سوئ دئ
کله ډېر عاقل کله پاگل وژني

ورک دي وي توپک د کتارو سره
څکه تش ليدل يې ريشاً تل وژني

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېوسه يو

زه بې وسه، ته بې وسه، دی بې وسه
موږ بې وسه سوو چې دوی سوه ګل هوسه

نو به خود دوس دارانو ناخيری وي
پر موږ شهيری درويی مال يو په لسه

پچېچې که څوک چېچي دا دې عسل دئ
شات خو چانه دي اخستي له مګسه
سيے
چې بې وسه د خپل وس په جال کښې با
خدايه وباسي کلهي د دوی له نسه

په يوه آذان يوه مسجد کې لمونځ کړي
مګر بعضي يې ولاړ وي بې اودسه

يو څوا خوږي زموږ د پاره پيد انسو
په دې لويه کورنۍ کې يو بې کسه

رېشا بند دئ په قفس د بې وسۍ کې
فرياد ونه يې راوزي له قفسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر صراف کلپي نه چلیږي

کوږ بار کله ترمزله پوري رسیږي
تر هدفه پوري پر لاري چپه کیږي
که کوټه سکه دي ور کړه وصراف ته
کلپي کله پر صراف باندي چلیږي
د رشتیا د باغو د رختي وي پر بار
د دروا غو د رختي وچي سي رژیږي
که د بلبلې الغیځ کړه ځان ته کوته
چي مصرف يې نکړي بل لره پاتیږي
چي پر لوتو باندي پورته پوخ دیوال سي
د بقاء امید تري مه کوه نړیږي
د خولې لار او د زړه لار چي یو نه وي
اقرباء لا د هغو ځنځه بېلیږي
ته د یر بنه وايې رښاء کوردي ودان سه
خو تر تا ستا مخاطب بنه په پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغله، ولاړه

مړيې کړی مور مړی بیا به یاد نسي
غرونړېدی بیا به ایستادنسي
غم يې پر کورتوره لیکه وکښله
دومري غم زده، سوچي به بنادنسي
ډېرو نامردانو ډېرنامراده کړل
دانامراده زړونه به د مراد نسي
يو وار چې سقوط سو اعتبار د چا
بیا به دوهم ځل د اعتماد نسي
يو ځل چې په مرګ په لحد ننوزي
هغو ته د ژوند دوا ایجاد نسي
اوس يې ساګرې د مرګي ياد لري
ژوندیې باید پس له دې پیادنسي
سرپټ کړه ریشا په رنګت وژاړه
شوغمخور پیدا د دې هیوادنسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدي خاطري

راته پاته ډيري بدي خاطرې دي
په غوږو کي د وحشي حيوان نارې دي

په ليدو سره آواز د خولې نه وزي
ګنګوره يم چي داخنګه قوارې دي

د خبرو مجال نه دئ راته پاته
يا د لاس او يا د سترګو اشارې دي

د غمجنو اوښکو سيل پرمخ بهيږي
د زړګي د وينو پوره ته فوارې دي

د علاج دارو بي نه دئ پيدا سوئ
طبيبان نه ‌ړ علاج، نه د چارې دي

ستا په داد خدائ ړسيږي ريښا خواره
نور دي ټوله کوښښونې وارې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

منافق

مخامخ چې درته ناست وي، جان، قربان به درته وايي
که دې سترګې سوې نه‌وي، بدګويي يې پس شا وي
هسې خلګ منافق وي، چې زړه، خوله يې يوه نه وه
ستا پر غم د زړه سره ژاړي، پښلا کوي خنداوي
په دوستۍ يې باور نسته، وې دوستي يې په دروغو
ظاهر ځان بولي تېروني، دښمني يې بيا په غلا وي
په ظاهر جار و قربان او په لباس يې خطا مه شه
باطني خوی و خصلت يې، د انسان نه وي بلا وي
هوښ کوه! د هسې خلګو په ګفتار سره تېر نه وزې
چې وينا، عمل يې دوه دي، يو د بل سره جلا وي
همېشه د صادقانو سره دوست و همنشين سه
د کاذب او دروغجن ځنه دوري دې دريشا[1] وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوږلاس کوږمغزی

د همت خښتنان طمع د چا نکړي
شهامت به په خشم و سودا نکړي
نه کوږ لاس ؤ کوږ مغزی نیسي وچاته
او په لاس کی به د فقر عصا نکړي
بې همت وي چې د بله مفته غواړي
بې همته بیا هم ورکړه وړیا نکړي
خپله خوړي خپله ګټي لږ وي که ډیره
د بل مال لره به اوږد د لاس دغلا نکړي
دا کس نه دی چه غیرت کې ترپښو لاندي
او پرخپلو لاسو، پښو اتکا نکړي
هسي ډیر مفت خواره سته په جامعه کښې
په دروا غو دا خبره ریشا نکړي

برګ کټل

چي پر لاړ ځي برګ کټل يې خوري
په پړه دي اشاره خپل يې خوري
برګ کټلو يې پر سر اوړونه بل کړه
مغز جوش وخوړ کوګل يې خوري

برګ کټل که وي څو وړځې نه غمل کیږي
په کلو کنداغ وهل يې خوري
بيګانه و وې خپلوان دي بد راه کړي
چي رښتيا سي ګواکي بل يې خوري

حق دئ چيري چي خپل ځان ورله تسليم کړي
د سوتي په زور منل يې خوري
ولي برګ، برګ وړته ګوري، خو انسان دئ
له دي لاري څه وتل يې خوري

د وجدان دادګاه که هر چيري پيدا سوه
ريښا هم وړځي چي تل يې خوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه انګور چغال وهي

څوک چې یې پر مېخ همېږي پر نال وهي
خر د دوی د آس سره چهار نال وهي
وي به، چې د باغ قواله ستا څه وي
اما، هغه ښه انګور چغـــال وهي
څوک وای چې حق دي منم وي غواړه
څوک بیا محامخ دي ســـرمال وهي
چا ډامبري لار په ځینو وړانه کـــړه
بل بیا کښېنت ته مځکه په دوپال وهي
ماغو ښته تعمیر دو منزلـه کـړمـه
سرای میانځ کي جاهل بنا دیوال وهي
څه سو محتسب او شرعي دُرې
ولي په شلاخوي کوتوال وهـــي
غلیٰ سه ریشا فریاد وچاته کړي
تا خوهم پره دیٰ هم اندیوال وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځې نه پرېوځي

ښځې هغه کږدېو ته بیا نه ورځي
زړه چې یې هابرګ کوته کوډلئ دی

لیرې په دوربین کې ورمعلومه سوه
توري دي کږدۍ کلی وتلئ دی

نه بلېږي اور په دې نغریو کې
دلته دوږخي اور لګېدلئ دی

پاته، تښه، توره سوله دامینه
مېږي، او ښان نسته تللئ کلی دی

دلته پرلا ښو باندي کارګان ګرزي
شاوخوا اتڼ یې اچولئ دی

بیا به هغه دې مېنې ته رانسي
یو ځل چې کوته ورغورځېدلئ دی

ځې د ښامار ایرخ ته اتراغ کوي
پلار دې ښامار ریښا چیچلی دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

آینده نتیجه

هر دول مستي نن ورځ کولای سي
هر قسم ډزې په چاو هلای سي
تا نن دبې وسو واک اخیستی دی
ته وله په یوه وندر تړلای سي

تا د میادې لوی تور اودلی دی
ته لا هوائي مرغان نیولای سي
داسي اسلحې دي سازي کړي دي
لیري و نږدې هدف ویشتلای سي

لوی کراته بازې چالاکي لري
هر ځای خپل حریف راڅمله ولای سي
حرص دي نه مړیږي چي هر څونه خوري
هر څه په سرا بنتوب سره خوړلای سي

ته که آینده ته نظر واچوی
ځنګه نتیجه ځني ایستلای سي
وبنیه ریښا چي دا ته څوک بنیي؟
ما ته دا بنیلي را بنوولای سي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبیت المال موزکان

کښېږدی ژر تلکي موږ کانونه
دا دبیت المال رشوت خورانو ته
وې نیسئ تر ختمه عدل تې وسپارئ
ورکړئ سزاګاني خائینانو ته
ونغاړئ کمبله دفساد، رشوت
وغورځوئ فرش وصادقانو ته
چاکه د ملت په سر سودا کول
مه ورکوئ سر دې تاجرانو ته
چاکه حقیقت په توپک وويشتي
تېنګه چکه ورکړئ جاهلانو ته
هرڅوک چي خدمت په صداقت کوي
وسپارئ اختیار وخادمانو ته
نن ورځ ریښا هر ملت پوه سوی دی
ځان به خوشي نکړی ناپوهانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شرم نه حیا

مخ دې پرته کړه د هرچا میراث خوره
حرام خوره تا ته وایمه مخ توره

د عالمه دې نه شرم، نه وا یه سته
چې د بل پېتې دې لاندې کړې په زوره

جنتونه جوړوې د ځان د پاره
نه بېرېږې د دوزخ له سخته اوره؟

په ژوندني که دې غاړې خلاصې نکړې
نه خلاصېږې پسله مرګه زموږ د پوره

د سیسې دې زما د څلګي، باغ کړې جوړې
تاکره لاندې زه دې وایستم د کوره

ولې د ومرې بې غوږې سوه په جهان کې؟
ولې نسوه د ظالم کاسه نسکوره؟

د رېشاء د زړه د خروښه غلبلې دې
د فشار حمله بې واستوې تر ګوره

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library